

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 1 od 6

1 IDENTIFIKACIJA SNOVI / PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU

1.1 IDENTIFIKACIJA SNOVI ALI PRIPRAVKA

Poimenovanje pripravka ARTEA 330 EC A10506 A

1.2 UPORABA SNOVI ALI PRIPRAVKA **Fungicid**

1.3 PODATKI O DOBAVITELJU

Dobavitelj	Syngenta Agro d.o.o.	Syngenta Crop Protection AG
Ulica/PP	Kržičeva 3	Postfach
Nac. koda/ ZIP/kraj	1000 Ljubljana	CH-4002 Basel, Švica
Telefon	+ 01 436 12 03	00 41 61 323 11 11
Telefaks	+ 01 436 12 14	00 41 61 323 12 12

1.4 TELEFON ZA NUJNE PRIMERE (24 h) + 01 436 12 03 (od 7.⁰⁰ do 15.⁰⁰),
potem 112 (0041 61) 323 33 33

2. SESTAVA S PODATKI O NEVARNIH SESTAVINAH

Oblika formulacije koncentrat za emulzijo (EC)
Sestava 8% ciprokonazol (SAN 619)
25 % propikonazol (CGA 64250)

Nevarne komponente

Kemijsko ime	EEC št.:	CAS št.:	Indeks št.:	Konc.	Črkovni znak	R- stavki
(+/-)-1-[2-(2,4-diklorfenil)-4-propil-1,3-dioksolan-2-ilmetil]-1H-1,2,4-triazol (propikonazol)	262-104-4	60207-90-1	-	24,4 %	Xn, N	22-43-50/53
(2RS, 3RS: 2RS, 3RS)-2-(4-klorofenil)-3-ciklopropil-1-(1H-1,2,4-triazol-1-il)butan-2-ol (ciprokonazol)	-	94361-06-5	-	7,8 %	Xn, N	22-50/53-63
Ca-sol dodecil benzen sulfonske kisline	245-557-8	26264-06-2	-	4 - 10 %	Xi	36/38
oleil-poliglikol eter	-	9004-98-2	-	4 - 10 %	Xn	22-36/38
N-metil-2-pirolidon	212-828-1	872-50-4	606-021-00-7	5 - 20 %	Xi	36/38

3. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH:

Tveganje za zdravje
Draži oči in kožo.

Tveganje za okolje
Strupeno za alge. Škodljivo za ribe in vodno bolho.

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ (PP):

Splošni ukrepi

Prizadeto osebo umakniti s kontaminiranega območja na svež zrak oziroma v dobro zračen prostor in jo zaščititi pred podhladitvijo. V PRIMERU SUMA NA ZASTRUPITEV: takoj poklicati zdravnika.

PP pri stiku s kožo

Takoj odstraniti kontaminirano obleko in obutev, kožo temeljito umiti z vodo in nato še z milom in vodo. Poklicati zdravnika.

PP pri stiku z očmi

Odperte oči takoj temeljito (15 minut) spirati z raztopino za spiranje oči ali s čisto vodo in takoj poklicati zdravnika.

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 2 od 6

PP pri vdihavanju

Prizadetega takoj umakniti na svež zrak. Preprečiti podhladitev. Poklicati zdravnika.

PP pri zaužitju:

Takoj poklicati zdravnika in mu pokazati embalažo, etiketo ali varnostni list. Ne izzivati bruhanja.

Nasvet zdravniku

Pacienta opazovati in zdraviti simptomatično. Če je potrebno izpiranje želodca, preprečiti aspiracijo želodčne vsebine. Po potrebi dati pacientu aktivno oglje in odvajalo.

Protistrup

Ni znan specifičen protistrup.

5. UKREPI PRI POŽARU

Vnetljivo

Posode, izpostavljene ognju, je potrebno hladiti z vodnim curkom.

Ustrezna sredstva za gašenje

Za manjše požare uporabljati prah, peno, ali ogljikov dioksid. Za velike požare uporabljati peno in razpršeno vodo (ne uporabljati direktnega vodnega curka).

Posebne nevarnosti pri gašenju požara

Z začasnimi nasipi preprečiti pronicanje kontaminiranega gasilnega sredstva v tla in nekontrolirano širjenje v okolico.

Zaščitna oprema pri gašenju

V primeru požara uporabljati dihalni aparat in primerno zaščitno obleko, ker se pri gorenju lahko sproščajo toksični in dražilni hlapi.

Nevarne snovi, ki nastajajo pri gorenju:

ogljikov dioksid, ogljikov monoksid, dušikovi oksidi, žveplov dioksid, vodikov klorid.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

Uporabljati standardna osebna zaščitna sredstva (masko z zaščito pred organskimi hlapi, zaščito za oči, zaščitne rokavice, ki so odporne na kemikalije, škornje in kombinezon). Glej tudi točko 8.

Razlitni pripravek navlažiti in pobrati. Zbrati material v posebne za to označene, tesno zaprte posode za varno uničenje in jih predati pooblaščenemu podjetju, ki se ukvarja z uničevanjem nevarnih kemikalij. Očistiti onesnažene predele s sodo ali detergentom in vodo. Da se prepreči onesnaženje površinskih in talnih voda, vodnih zajetij in napeljav, zbrati v posebne posode tudi vodo za čiščenje.

Razlitega pripravka se ne sme uporabljati in ga je potrebno uničiti v peči za uničevanje odpadnih kemikalij. Če varno uničenje ni mogoče, se obrniti na proizvajalca, prodajalca ali lokalnega predstavnika. Preprečiti onesnaženje voda in kanalizacije.

Vsako razlitje ali nenamerni izpust v vode je treba sporočiti ustreznim vladnim službam.

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO/ PRIPRAVKOM IN SKLADIŠČENJE

7.1 RAVNANJE

Preprečiti stik s kožo, očmi in obleko. Med delom ne jesti, ne piti in ne kaditi. S pripravkom ravnati samo v dobro prezračenih prostorih. Poleg varnostnih ukrepov, ki jih je treba izvajati v kemijski tovarni, kot so merilne in polnilne naprave, nepropustne za pljuske (vključno z odstranjevanjem hlapov), je potrebno izvajati še druge osebne varnostne ukrepe, da bi preprečili morebiten stik s sredstvom.

7.2 SKLADIŠČENJE

Snov hraniti v originalni, zaprti embalaži, zaščiteno pred svetlobo in vlago, na hladnem, v dobro prezračenih prostorih, v skladiščih, ki ustrezajo s slovensko zakonodajo predpisanim normativom za skladiščenje nevarnih kemikalij.

Maksimalna temperatura skladiščenja: 35 °C.

Minimalna temperatura skladiščenja: -10 °C.

Možnost skladiščenja z drugimi pripravki

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 3 od 6

Skladiščiti ločeno od hrane, pijače in krmil, pri sobni temperaturi.

7. 3 SPECIFIČNA UPORABA

Upoštevati vse zaščitne ukrepe, ki veljajo za ravnanje z nevarnimi kemikalijami.

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO/VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

8.1 MEJNE VREDNOSTI IZPOSTAVLJANJA

Švica

MDK (SUVA): 20 ppm; 80 mg/m³

Opombe: C; H

Interna koncentracija izpostavljenosti

NIEL (Novartisova interna koncentracija izpostavljenosti): 0,5 mg/m³

8.2 NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO

Nadzor nad izpostavljenostjo na delovnem mestu

Splošna osebna zaščitna oprema:

Upoštevati je treba napotke v navodilu za uporabo. Za nasvet o uporabi zaščitne opreme se obrniti na prodajalca.

Potrebno je vsakodnevno menjavanje delovne obleke.

Osebna zaščitna oprema - zaščita dihalnih poti

V primeru povečane izpostavljenosti uporabiti ustrezno zaščito za dihala, ki mora biti usklajena z ustreznimi EN standardi.

Osebna zaščitna oprema - zaščita rok

Rokavice odporne proti kemikalijam usklajene z EN 374.

Osebna zaščitna oprema - zaščita oči

Zaščita za oči/obraz usklajena z EN 166 .

Osebna zaščitna oprema - zaščita telesa

Delovna obleka iz gostega bombaža ali sintetične (kombinezon). Težki delovni čevlji ali škornji.

Varnostni ukrepi po delu

Temeljito se umiti (tuširanje, kopanje, pranje las) in se preobleči. Temeljito očistiti zaščitno opremo. Temeljito očistiti delovne pripomočke z detergentom ali raztopino sode.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

9.1 SPOŠNI PODATKI

Agregatno stanje	bistra tekočina
Barva	svetlo do temno rjava
Vonj	nima specifičnega vonja

9.2 PODATKI, POMEMBNI ZA ZDRAVJE, VARNOST IN OKOLJE

pH (1%; v deionizirani vodi; 20 – 25 °C)	5 - 7
Točka strjevanja	< - 10 °C
Plamenište	63 °C (1013hPa; DIN EN 22719.)
Eksplzivne lastnosti	
Ocena	ni eksplozivno
Občutljivost na udarce	ni občutljivo
Oksidativne lastnosti	ne oksidira
Gostota (20 - 25 °C)	1,01 – 1,04 g/cm ³
Površinska napetost	31,6 mN/m (20,0 g/l; emulzija v destilirani vodi; 20 °C)
Mešanje z vodo	Se meša (1% ; cca 23 °C)

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 4 od 6

Dinamična viskoznost 15,9 mPa.s (10 – 200 rps ; 20 °C)

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

Kemijska stabilnost:

Stabilno pri standardnih pogojih.

Termična stabilnost:

Ni termična občutljivost.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI

Akutna oralna toksičnost	LD 50 podgana	> 2000 mg/kg
Akutna dermalna toksičnost	LD 50 podgan	> 4000 mg/kg
Akutna iritacija oči	kunec	draži oči
Akutna iritacija kože	kunec	draži kožo
Senzibilizacija	budra	ne povzroča preobčutljivosti

Specifične izkušnje pri ljudeh

Ni znanih primerov zastrupitve pri ljudeh.

Dodatne toksikološke informacije Iz študij o reprodukciji za ciprokonazol, izhajajo indikacije o razvojni toksičnosti.

12. EKOLOŠKI PODATKI

Ekotoksikološki učinek pripravka

Strupeno za alge. Škodljivo za ribe in vodno bolho.

Pripravek se približuje ekotoksikološkim značilnostim aktivnih snovi propikonazola in fenpropidina.

12.1 EKOTOKSIKOLOGIJA – podatki pridobljeni v poskusih s podobnim pripravkom

Snov:

Ekotoksičnost

- za vodne organizme	LC 50: 6,8 mg/l (96 ur – postrv) LC 50: 28 mg/l (48 ur- vodna bolha)
- za talne organizme	LC 50: > 1000 mg/kg (14 dni – deževnik)
- za rastline (inhibicija rasti)	EC 50: 0,18mg/l (72 ur – zelene alge - biomasa)
- za kopenske živali:	
- za čebele	LD 50: > 142,0 µg/čebelo (navadna čebela - oralno) LD 50: > 100 µg/čebelo (96 ur – navadna čebela - kontaktno)

12.2 GIBLJIVOST

Propikonazol

Ni gibljiv

Ciprodinil

Ni gibljiv

RMS <=0,1

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 5 od 6

12.3 RAZGRADLJIVOST

Propikonazol

DT 50 v tleh 30 dni
DT 90 v tleh 327 dni

Ciprodinil

DT 50 v tleh 20 - 60 dni

12. 4. AKUMULACIJA (kopičenje)

Propikonazol

Se ne akumulira

Fenpropidin

Se ne akumulira

13. ODSTRANJEVANJE

Uničenje ostankov pripravka

Uporabljati zaščitno obleko in upoštevati navodila za ravnanje z nevarnimi snovmi.

Uporabnik mora oddati prazno embalažo, ostanke neuporabljene sredstva ali sredstva, ki mu je potekel rok uporabnosti, pooblaščenemu zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov. Ravnati mora v skladu z okoljsko zakonodajo, ki ureja področje ravnanja z nevarnimi odpadki in ravnanje z embalažo in odpadno embalažo.

14. TRANSPORTNI PODATKI

Posebni transportni pogoji

Uporabljati nezlomljive posode, preprečiti njihovo padanje, deklarirati po predpisih.

Mešanje z vodo

Se meša.

Transportna klasifikacija železnica / cesta RID/ADR

Razred	UN števil	Skupina pakiranja
9	3082	III

Ustrezno transportno ime: okolju nevarna snov, tekočina, N.O.S.

Dodatne informacije: (propikonazol)

Transportna klasifikacija morje (IMDG – koda)

Razred	UN števil	Skupina pakiranja
9	3082	III

Ustrezno transportno ime: okolju nevarna snov, tekočina, N.O.S

Dodatne informacije: (propikonazol 25 %, onesnažuje morje)

Transportna klasifikacija - zrak ICAO

Razred	UN skupina pakiranja	UN števil
9	III	3082

Ustrezno transportno ime: okolju nevarna snov, tekočina, N.O.S

Dodatne informacije: propikonazol

VARNOSTNI LIST

Ime: **ARTEA 330 EC**

Stran : 6 od 6

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI/PODATKI O PREDPISIH (Zakon o kemikalijah, Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi)

Klasifikacija	ZDRAVJU ŠKODLJIVO OKOLJU NEVARNO
Oznaka nevarnosti	Xn N
R stavki	R36/38 Draži oči in kožo. R50/53 Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje. R63 Možna nevarnost škodovanja nerojenemu otroku.
S stavki	S2 Hraniti izven dosega otrok. S13 Hraniti ločeno od hrane, pijače in krmil. S36/37/39 Nositi primerno zaščitno obleko, zaščitne rokavice in zaščito za oči/obraz. S61 Ne izpuščati/odlagati v okolje. Upoštevati posebna navodila/varnostni list.

Pripravek je razvrščen v skladu z EEC direktivo o razvrščanju nevarnih pripravkov (1999/45/EEC).

16. DRUGE INFORMACIJE

Uporaba: fungicid

Varnostni list je bil pripravljen v skladu z veljavno slovensko zakonodajo in v skladu z direktivo 99/45/EEC

Navedene informacije odražajo naše trenutno poznavanje pripravka in imajo namen opisati pripravek z vidika varnostnih zahtev. Specifične lastnosti zato niso zajamčene.

Vsi podatki so pridobljeni iz toksikoloških, ekotoksikoloških in fizikalno-kemijskih ter drugih raziskav pripravka s strani proizvajalca.